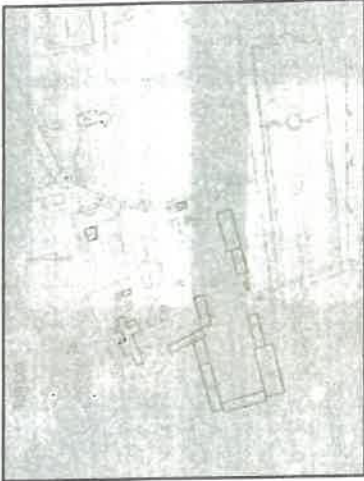

GEZ		KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość	
Nazwa		2. Czas powstania		TURSO	
ZESPÓŁ BUDOWLANY: FOLWARK		XVI-XX w.		Tursko nr 11, 12, 13 63-322 Gołuchów	
. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym					
. Widok od strony południowo-zachodniej				5. Przynależność administracyjna województwo wielkopolskie powiat pleszewski gmina Gołuchów	
				6. Formy ochrony	

Za zgodność
z posiadanym/ekstremum dokumentem
URZĄD GMINY
W GOŁUCHOWIE
63-322 Gołuchów, ul. Lipowa
Data: 2025.05.15 Podpis: z up. Wójt
mgr Beata Stejska
Sekretarz Gminy

8. Historia, opis i wartości Miejscowość Tursko po raz pierwszy wzmiankowana w źródłach w 1271 r jako własność rycerska i królewska związana w XIV wieku z dobrami koźmińskimi. Od XV stulecia funkcjonowały dwie wsie pod nazwami Tursko Małe i Tursko Wielkie. W 1412 r, wzmiankowana we wsi parafia. Od XV do XVII wieku własność przede wszystkim Turskich wywodzących swoje nazwisko od nawy miejscowości oraz Leszczyńskich. Do XVIII w. wsie Tursko Wielkie i Małe wymieniane są zazwyczaj jako wchodzące w skład rozleglejszych dóbr gołuchowskich. Od 1788 r. Tursko Wielkie i Małe wraz z rozleglejszymi dobrami gołuchowskimi należały do Ignacego Suchorzewskiego herbu Zaręba, który w 1798 r. oddzielił je od pozostałych miejscowości. Po śmierci Suchorzewskiego w 1805 r. zmarł w Tursku. W XIX i na początku XX wieku w Turskiem gospodarzili Suchorzewscy, Zakrzewscy i Skoroszewscy. Przed wybuchem II wojny światowej ostatnim dzierżawcą Turska był Teodor Ciążyński internowany przez NKWD w obozie w Starobielski i w 1940 zamordowany w Charkowie. Po 1945 r. folwark gospodarowany był przez Państwowe Gospodarstwo Rolne w Tursku, obecnie zespół częściowo rozparcelowany z poszczególnymi obiektami pozostającymi w rękach osób prywatnych. Zespół budowlany obejmuje swoim zasięgiem znaczny obszar usytuowany w północno-zachodniej części miejscowości z wjazdem na podwórze folwarczne od głównej drogi wsi. Od wschodu zespół folwarczyński sąsiaduje z dawnym parkiem rezydencjonalnym oraz zespołem sakralnym kościoła parafialnego pw. św. Andrzeja Apostoła z funkcjonującym od końca XVIII stulecia znanym maryjnym Sanktuarium Matki Bożej Turkiej. Większość zachowanej zabudowy zlokalizowanej w obrębie zespołu folwarcznego pochodzi z 2. poł. XIX oraz z początku XX wieku. Wokół wydłużonego na osi wschód-zachód prostokątnego podwórza folwarcznego przetrwały do czasów współczesnych budynki inwentarskie i magazynowe (dwie stodoły, spichlerz, stajnia, chlewnia, warsztat, kuźnia, stelmacharnia, wozownia, magazyn). W północnej części zespołu zachowany został budynek dawnej gorzelni, lodownia oraz budynek rządcy majątku. Większość z budynków w okresie PRL-u oraz w XXI w. została w sposób istotny przekształcona i zmieniła się funkcja obiektów wykorzystywanych obecnie głównie na cele produkcyjne i magazynowe. Zespół folwarczyński stanowi historycznie ukształtowany, powiązany funkcjonalnie i kompozycyjnie, układ zabudowań o znaczących wartościach architektonicznych i ruralistycznych w obrębie wsi Tursko kształtowanych od XVI do początku XX wieku.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Zespół budowlany w dostatecznym stanie zachowania. Do czasów współczesnych przetrwało większość podstawowych elementów zespołu, natomiast zarówno podwórze folwarczne, jak i północna część zespołu uległy przekształceniu w wyniku budowy nowych obiektów na terenie założenia folwarcznego oraz w wyniku rozbioru jednego z pierwotnych zabudowań. Wskazane jest zachowanie wszystkich istniejących elementów zespołu oraz dostosowywanie wszelkich projektowanych elementów kompozycyjnych nowej zabudowy w obrębie poszczególnych nieruchomości do historycznie ukształtowanego rozplanowania zabudowań współtworzących zespół folwarczyński. Za zgodność z posiadanym katastrum dokumentem URZĄD GMINY W GOŁUCHOWIE 63-322 Gołuchów, ul. Lipowa 1 Data: 20.01.2025 r. Podpis: <i>[Podpis]</i> Z up. Wójta <i>[Podpis]</i> mgr Tatiana Szejnertok Sekretarz Gminy 10. Wykonanie karty (autor, data i podpis) Grzegorz Gmyrek 12.01.2025 r. <i>[Podpis]</i> 11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków) * dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków
--	--